

ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายทรงยศ รามสูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

☒ เป็นร่างการเงิน

☐ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

โดยที่การใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามกฎหมายปัจจุบันยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ทำให้การใช้ประโยชน์ในที่ดินไม่เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพของที่ดิน จึงสมควรขยายความหมายของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและเกษตรกรรม เพื่อให้ครอบคลุมถึงกิจการที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมด้วย ในส่วนความหมายของเกษตรกรก็ควรให้มีความหมายกว้างขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคคลได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น และสมควรเปลี่ยนแปลงสิทธิในที่ดินที่เกษตรกรได้รับจัดสรรให้เป็นกรรมสิทธิ์ที่สามารถสร้างความมั่นคงแห่งสิทธิในทรัพย์สินให้แก่เกษตรกรได้ และสนองต่อนโยบายรัฐบาลในการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการใช้ที่ดินดังกล่าวเพื่อการพัฒนาด้านเกษตรกรรมได้อย่างมั่นคง โดยให้อำนาจสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) สามารถที่จะออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้ แต่ยังคงไว้ซึ่งการควบคุมมิให้มีการนำที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าว ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นที่ผิดไปจากเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวจะเป็นการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรได้อย่างมั่นคงและมีศักดิ์ศรี อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม สร้างรายได้อย่างยั่งยืน และสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาเศรษฐกิจด้านเกษตรกรรมให้เกิดความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืนต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ คือ

(1) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” “เกษตรกรรม” และ “เกษตรกร” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “โฉนดเพื่อเกษตรกรรม” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)

(2) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับโฉนดเพื่อเกษตรกรรม และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรม (เพิ่มมาตรา 39 (13) (14) (15) (16) และ (17))

(3) เพิ่มอำนาจให้ ส.ป.ก. สามารถนำที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 26 (3))

(4) เพิ่มอำนาจให้ ส.ป.ก. ในการออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร และให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรมได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 36 ทวิ)

(5) เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับโฉนดเพื่อเกษตรกรรม (เพิ่มหมวด 3/1 โฉนดเพื่อเกษตรกรรม มาตรา 39/1 มาตรา 39/2 มาตรา 39/3 มาตรา 39/4 มาตรา 39/5 มาตรา 39/6 มาตรา 39/7 และ มาตรา 39/8)

ตารางเปรียบเทียบร่างแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัย การผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น	มาตรา 3 ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ <u>กรรมสิทธิ์</u> และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกร ให้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัย การผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น”

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
“เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา “เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย	มาตรา 4 ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “เกษตรกรรม” และ “เกษตรกร” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และ<u>กิจการที่เกี่ยวข้องกับการดังกล่าว รวมถึงกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา</u> “เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึง<u>บุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือบุคคลที่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร</u> ซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม<u>เป็นหลัก</u> ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย
มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “สถาบันเกษตรกร” หมายความว่า กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ชุมชนสหกรณ์ การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์	มาตรา 5 ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “โฉนดเพื่อเกษตรกรรม” ระหว่างบทนิยามคำว่า “สถาบันเกษตรกร” และ “การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 “<u>โฉนดเพื่อเกษตรกรรม</u>” หมายความว่า หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมโดยเฉพาะ ซึ่งออกให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ตามพระราชบัญญัตินี้”

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
“ การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ” หมายความว่า การเช่าหรือการเช่าช่วงโดยได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าซึ่งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ว่าจะการเช่าหรือเช่าช่วงนั้นจะมีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงการยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยได้รับค่าเช่าที่ดิน และการทำนิติกรรมอื่นใดเพื่อเป็นการอำพรางการเช่าดังกล่าว	
มาตรา 19 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้ (1) จัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 25 การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา 29 และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาวหรือเช่าซื้อตามมาตรา 30 (3) พิจารณากำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (4) พิจารณานุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี (5) พิจารณากำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อยกระดับรายได้ และคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร	มาตรา 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (13) (14) (15) (16) และ (17) ของมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(6) พิจารณากำหนดแผนการส่งเสริมและบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณสุข โภค การศึกษา และการสาธารณสุขของเกษตรกร (7) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนแบบสัญญาเช่า และเช่าซื้อที่จะทำกับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (8) กำหนดระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าทำประโยชน์ในที่ดินและปฏิบัติตามแผนการผลิต และการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม (9) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืมจาก ส.ป.ก. ตลอดจนเงื่อนไขของการกู้ยืมโดยยอนุมัติรัฐมนตรี (10) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการควบคุมดูแลกิจการอื่น ๆ ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน (11) ติดตามการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (12) กำหนดกิจการและระเบียบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือ	

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	“(13) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับแบบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออก แก้วไขเพิ่มเติม ยกเลิกเพิกถอน และออกใบแทนโฉนดเพื่อเกษตรกรรม (14) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมสำหรับที่ดิน ตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรม (15) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำขอออก ได้รับจัดสรร หรือรับโอนที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรม (16) กำหนดราคาประเมินที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรม (17) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการบังคับคดีและขายทอดตลาดที่ดิน ตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรม”
มาตรา 26 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว ... (3) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน และที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้น มาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้	มาตรา 7 ให้ยกเลิกความใน (3) ของมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(3) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน และที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามกฎหมายที่ดิน ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้น มาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้”

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
มาตรา 36 ทวิ บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้มาโดยประการอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ให้ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ และให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 36 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 36 ทวิ บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้มาโดยประการอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ให้ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ และให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินมีอำนาจออกหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินเกี่ยวกับที่ดินของ ส.ป.ก. ทั้งนี้ ตามที่ ส.ป.ก. ร้องขอ <u>ในการดำเนินการเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามวรรคหนึ่ง เมื่อ ส.ป.ก. ได้จัดสรรหรือแบ่งแยกแปลงที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินแล้ว ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร รวมทั้งเพิกถอนโฉนดเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</u> <u>ในกรณีที่มีการเพิกถอนโฉนดเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ให้ถือว่ากรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นกลับมาเป็นของ ส.ป.ก. นับแต่วันที่มีการเพิกถอน</u> เมื่อ ส.ป.ก. ได้ออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดแล้วให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายนั้นมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินภายใต้เงื่อนไขตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินมีอำนาจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเกี่ยวกับที่ดินของ ส.ป.ก. ตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามที่ ส.ป.ก. ร้องขอ	ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเกี่ยวกับที่ดินของ ส.ป.ก. ตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามที่ ส.ป.ก. ร้องขอ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”
มาตรา 39 ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยก หรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา 9 ให้ยกเลิกมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 “ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยที่การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยก หรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นทายาทตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในทางปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”
	มาตรา 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด 3/1 โฉนดเพื่อเกษตรกรรม มาตรา 39/1 มาตรา 39/2 มาตรา 39/3 มาตรา 39/4 มาตรา 39/5 มาตรา 39/6 มาตรา 39/7 และมาตรา 39/8 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 “หมวด 3/1 โฉนดเพื่อเกษตรกรรม” “มาตรา 39/1 เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่จะมีสิทธิขอให้ ส.ป.ก. ออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมได้จะต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรือได้รับเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
	<u>การออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขอยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการกำหนด พร้อมทั้งหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรือเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและคำรับรองว่าได้เข้าทำประโยชน์แล้ว เมื่อได้รับคำขอแล้วให้ ส.ป.ก. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการไต่สวนและตรวจสอบสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว เพื่อดำเนินการออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมต่อไป ทั้งนี้ ตามแบบ หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</u> <u>ในกรณีที่มีการโอนสิทธิหรือการจัดที่ดินแทนที่ให้กับคู่สมรส บุตร บิดามารดา หรือบุคคลซึ่งได้รับโอนสิทธิในที่ดินดังกล่าวโดยตกทอดทางมรดก การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้นับต่อเนื่องตั้งแต่เวลาที่ผู้โอนสิทธิหรือเจ้ามรดกได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว”</u> <u>“มาตรา 39/2 ที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรมนั้นให้ใช้ประโยชน์เฉพาะเพื่อเกษตรกรรมเท่านั้น และภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับโฉนดเพื่อเกษตรกรรม ห้ามมิให้มีการโอนกรรมสิทธิในที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวไปยังบุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการโอนสิทธิหรือการจัดที่ดินแทนที่ให้กับคู่สมรส บุตร หรือ บิดามารดาซึ่งเป็นเกษตรกร หรือเป็นการโอนโดยขายทอดตลาดให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายอื่นที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 39/4 หรือเป็นการโอนโดยตกทอดทางมรดก”</u>

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
	“มาตรา 39/3 เมื่อเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรือได้รับเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือรับรองสิทธิการออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมไว้เป็นหลักฐานจนกว่าจะได้มีการออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ในกรณีที่มีการออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ให้ ส.ป.ก. เรียกคืนหนังสือรับรองสิทธิตามวรรคหนึ่งและให้หนังสือรับรองสิทธิดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลไป” “มาตรา 39/4 บุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำขอหรือได้รับจัดสรร หรือรับโอนที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรมต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (1) เป็นเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร (2) มีสัญชาติไทย (3) บรรลุนิติภาวะ หรือกรณียังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่มีความจำเป็นและมีความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ (4) ไม่เป็นบุคคลทุพพลภาพหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบจนถึงขนาดไม่สามารถประกอบเกษตรกรรมได้ (5) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัว หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อยแต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ แต่ทั้งนี้เมื่อรวมกันแล้วจะต้องไม่เกินห้าสิบไร่

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
	(6) ไม่มีการประกอบธุรกิจหรือประกอบอาชีพอื่นที่สามารถดำรงชีพหรือเลี้ยงชีพได้ (7) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด” “มาตรา 39/5 บุคคลผู้ได้รับจัดสรร หรือรับโอนที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรม มีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) ต้องใช้ที่ดินเพื่อการประกอบเกษตรกรรมเท่านั้น (2) ต้องใช้ประโยชน์ในพื้นที่เต็มแปลงและอย่างต่อเนื่อง (3) ต้องปลูกต้นไม้ยืนต้นตามบัญชีรายชื่อต้นไม้ที่คณะกรรมการกำหนดไม่น้อยกว่าสิบต้นต่อไร่ และต้องดูแลรักษาหรือปลูกทดแทนเมื่อได้มีการใช้ประโยชน์จากไม้นั้น (4) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่คณะกรรมการกำหนด” “มาตรา 39/6 เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่ได้รับจัดสรร หรือรับโอนที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรมรายใดจงใจปล่อยปละละเลยไม่ทำประโยชน์ในที่ดินเกินกว่าหนึ่งปี หรือทำประโยชน์ในที่ดินเป็นอย่างอื่นซึ่งมิใช่เพื่อการประกอบเกษตรกรรม หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 39/4 หรือกระทำการฝ่าฝืนมาตรา 39/5 แล้วแต่กรณี ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจเพิกถอนโฉนดเพื่อเกษตรกรรม และมีอำนาจสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร หรือผู้รับโอนสิทธิในที่ดิน รวมถึงตลอดถึงคนงาน ผู้รับจ้างแทน และบริวารของผู้นั้นออกไปจากที่ดินดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตาม

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
	<u>หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</u> <u>ในกรณีที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของ ส.ป.ก. ตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ให้นำความในหมวด 4 อุทธรณ์ มาใช้บังคับแก่การอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม”</u> <u>“มาตรา 39/7 ในกรณีที่มีความจำเป็น เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดที่ได้รับจัดสรรหรือรับโอนที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรม หากประสงค์ให้เกษตรกรหรือบุคคลที่ได้รับโอนสิทธิในที่ดินรายอื่นเช่าก็ได้ แต่กำหนดเวลาเช่าต้องไม่เกินสองปีติดต่อกัน ทั้งนี้ ให้นำมาตรา 39/4 มาใช้บังคับแก่ผู้เช่าโดยอนุโลม และการเช่านั้นจะต้องเป็นการเช่าเพื่อการประกอบเกษตรกรรมโดยจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้”</u> <u>“มาตรา 39/8 ถ้าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดประสงค์ให้มีการบังคับคดีแก่ที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรมให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการประกาศขายทอดตลาดที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรมนั้น เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษาของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายนั้นได้ และถ้าหากภายในสองปีไม่มีเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดเข้าซื้อให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเข้าซื้อที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”</u>

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ของแต่ละกระทรวง กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	มาตรา 11 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ และอำนาจของตน

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1.1 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 1.2 กรมป่าไม้
- 1.3 กรมที่ดิน

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 2.1 กรมส่งเสริมสหกรณ์
- 2.2 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- 2.3 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- 2.4 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
- 2.5 สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.6 สมาคมชาวเกษตรกรไทย
- 2.7 สมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย
- 2.8 สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

- ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วย หรือไม่ กับการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” “เกษตรกรรม” และ “เกษตรกร” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “โฉนดเพื่อเกษตรกรรม” ตามร่างมาตรา 4
2. ท่านเห็นด้วย หรือไม่ กับการเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในส่วนการกำหนด ระเบียบเกี่ยวกับโฉนดเพื่อเกษตรกรรม และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง กับที่ดินตามโฉนดเพื่อเกษตรกรรม
3. ท่านเห็นด้วย หรือไม่ กับการเพิ่มอำนาจให้ ส.ป.ก. สามารถนำที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมา เป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้
4. ท่านเห็นด้วย หรือไม่ กับการเพิ่มอำนาจให้ ส.ป.ก. ในการออกโฉนดเพื่อเกษตรกรรมให้แก่ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร และให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนด เพื่อเกษตรกรรมได้
5. ท่านเห็นด้วย หรือไม่ กับการเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับโฉนดเพื่อเกษตรกรรม (หมวด 3/1)
6. ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีปัญหาในการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด
7. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
